

Lach, u bent toch in beeld

‘Waarom gebruiken ze die camera’s niet voor buurttelevisie?’ Hij zegt het met een glimlach, maar wandelend door Brussel langs plekken waar beveiligingscamera’s waakzamer zijn dan je denkt, vindt gids Peter Westenberg het idee niet eens zo gek. ‘Nu al is het materiaal voorhanden om heel Brussel 100 procent te coveren’, zegt Westenberg. In Londen is dat trouwens 400 procent.

✦ Exclusief voor abonnees door 7 april 2011, 0:00

‘Routes & Routines’ heet de wandeling die Peter Westenberg leidt. Ze vertrekt van aan station Brussel-Kapellekerk, waar het culturele laboratorium Recyclart is gevestigd. Beeldend kunstenaar is hij, filmmaker, op de rugzak die één wandelaar mag dragen monteert hij een videoschermje. Omdat een wandeling langs plekken met beveiligingscamera’s nog boeiender wordt als je zelf filmt. En capteert.

“Het fascineert me te zien hoe een stad je beïnvloedt en hoe je er uiteindelijk zelf aan meewerkt”, vertelt hij. Een cameraatje op statief en eentje op een telegeleid wagentje filmen dus mee, op een eerste stop aan het Rouppeplein. Plots capteert de ontvanger van Westenberg nog iets: de bewakingsbeelden uit Librairie Rouppe. “Dat komt omdat bijna al die camera’s op dezelfde frequentie van 2.4 gigahertz zitten”, legt de gids uit. “Maar kijk nu.” Plots schakelt Westenberg over en zien we, op dezelfde plek, de generiek van RTBF-tuinprogramma Jardin et Loisirs. “In dit gebouw kijkt iemand naar dat programma en dat signaal zit dus op dezelfde frequentie.”

Maar op straat tv kijken is niet Westenbergs bedoeling. Wel wat hij nu toont, vlak voor Artisanart in de Zuidstraat. Plots verschijnt op zijn schermje een beeld van de bewakingscamera binnen, maar hijzelf en zijn negen wandelaars staan aan de buitenkant van de etalage mee in beeld. “En dan wordt het interessant”, zegt hij. “De wet laat een winkel toe een bewakingscamera te plaatsen, die wel geregistreerd moet zijn. Maar die mag alleen in de privéruimte beelden maken. Dat zegt de wet. Dus wat met deze, die een mengeling maakt van beelden binnen en buiten. Daar zegt de wet niks over en als artiest is het net interessant om van die zwarte gaten in de wetgeving gebruik te maken.”

In Londen ging kunstenaar Manu Luksch samen met Ambient TV handig aan de slag met wat daar de Data Protection Act heet. “Eigenaars van bewakingscamera’s moeten aan de gevel bekendmaken tot wie men zich moet richten. Je hebt immers het recht die beelden op te vragen. De verantwoordelijke moet je die geven, maar alle andere mensen moeten onherkenbaar gemaakt worden.” Dat leverde de bevreedende film Faceless op.

CIRKELGEBOUW

Intrigerend wordt het bij de laatste halte, aan parking Panorama. Er hangt een politiecamera die beelden van 360 graden maakt, maar Westenberg projecteert zelf een filmpje van de Amerikanen Robin Hewlett en Ben Kinsley die de bewoners van een wijk in Pittsburgh lieten opdraven op de dag dat Google Street View, ook in 360 graden, kwam filmen. Ze staan vereeuwigd op het net. “Maar dat idee om de wereld in 360 graden te tonen, is helemaal niet nieuw”, zegt Westenberg, terwijl hij drie verdiepingen hoog voorloopt naar de top van dit parkeergebouw. Plots staan we in een cirkelgebouw, ooit opgetrokken om het in 1912 door Louis Dumoulin geschilderd fresco van de Slag bij Waterloo te tonen. Westenberg hangt een camera aan met helium gevulde ballonnen, filmt en toont het resultaat op het buikschermje. Niet wereldschokkend, wel illustratief.

“Met dit project willen we niet meteen aanklagen dat je voortdurend gefilmd wordt, maar het idee is wel dat we met al die beelden meer kunnen doen en dat we ze ons kunnen toe-eigenen voor andere doeleinden.”

En wandelend door Brussel kunt u dus maar beter glimlachen. U bent vaker in beeld dan u denkt.

